

Univers Pedagogic

30 (1007),
3 septembrie 2026

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

PÂNĂ LA 375.000 DE LEI PENTRU TINERII SPECIALIȘTI DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC

Tinerii specialiști care aleg să lucreze în instituțiile publice de învățământ profesional tehnic vor putea beneficia de indemnizații cuprinse între 160.000 și 375.000 de lei. Guvernul a decis extinderea mecanismului de sprijin pentru cadrele debutante și către acest sector, precum și către învățământul superior.

În cazul învățământului profesional tehnic, valoarea indemnizației va fi stabilită în funcție de nivelul studiilor, disciplina predată și localitatea în care se află instituția. Cea mai mare indemnizație, de 375.000 de lei, îi vizează pe tinerii care vor preda discipline STEAM – biologie, chimie, fizică, informatică și matematică – în instituții din afara municipiului Chișinău. Pentru cei care vor alege o carieră în învățământul superior, indemnizația unică va constitui 200.000 de lei.

Banii vor fi acordați în două etape: jumătate după 6 luni de activitate, iar restul după 18 luni.

Măsura se adresează absolvenților de până la 35 de ani, cu studii profesionale tehnice, de licență, master sau doctorat, inclusiv celor care și-au făcut studiile peste hotare.

În instituțiile profesionale tehnice, tinerii vor putea fi angajați ca profesori de specialitate, maiștri-instructori sau profesori de cultură generală. Cei care vin din domenii ce nu au conexiune cu pedagogia, vor trebui să urmeze, în primii doi ani de activitate, un modul psihopedagogic de 60 de credite.

Sprijinul financiar este însoțit de perspectiva unei cariere stabile: angajarea se va face

APROBAT
ÎN ȘEDINȚA
DE GUVERN

26 august 2026

MEC extinde indemnizațiile de până la
375.000 de lei și pentru tinerii profesori
din învățământul profesional
tehnic și superior

pe perioadă nedeterminată, cu obligația de a activa cel puțin cinci ani în instituția și funcția pentru care tânărul a fost repartizat. Debutanții vor beneficia de mentorat și de o normă didactică garantată. Repartizarea va fi organizată anual de Ministerul Educației și Cercetării, pe baza funcțiilor vacante și a unei selecții care va ține cont de rezultatele academice, calificarea candidatului și interviul de selecție.

Peste 334.000 de elevi au început noul an de studii

Anul de studii 2026-2027 a început pe 1 septembrie în instituțiile publice și private de învățământ general din Republica Moldova. Peste **334.000 de elevi** au venit în sălile de clasă, dintre care aproximativ **27.500 sunt învățăcei ai claselor I**, pentru care școala începe în acest an.

Potrivit datelor Sistemului Informațional de Management în Educație, în noul an de studii în instituțiile de învățământ general vor activa **32.981 de cadre didactice**. Dintre acestea, **473 sunt tineri specialiști**, numărul lor fiind cu 9% mai mare decât în 2025, când în sistem au fost repartizați 429 de începători.

Creșterea numărului de tineri care aleg cariera didactică este susținută de măsurile adoptate pentru sporirea atractivității profesiei. Acești specialiști pot beneficia de indemnizații de până la **375.000 de lei**, reducerea normei didactice la 75% în primii cinci ani de activitate, compensații pentru materiale didactice, sprijin pentru locuință și plata utilităților în mediul rural, precum și de mentorat la începutul carierei.

În anul de studii 2026-2027, peste **18.000 de elevi** vor beneficia de transport școlar. Pentru deplasarea acestora către și de la instituțiile de învățământ vor fi utilizate peste **530 de unități de transport**.

Prima zi de școală a fost marcată prin lecția tematică „**Independența care ne unește**”, dedicată împlinirii a 35 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova. Activitatea a fost organizată pentru elevii claselor I-XII și a avut drept scop valorificarea dimensiunii istorice și civice a acestei aniversări.

Lecțiile s-au desfășurat în jurul a trei direcții – „Drumul spre Independență”, „Simbolurile și valorile Independenței” și „Independența care ne unește”. Elevii au discutat despre evenimentele din perioada 1989-1991, adoptarea Declarației de Independență și principalele transformări prin care a trecut țara în cei 35 de ani de libertate.

Totodată, activitățile au oferit prilejul unor discuții despre identitate, unitate, valorile statului independent și responsabilitatea fiecărei generații cu privire la dezvoltarea Republicii Moldova. Noul an de studii aduce în școli **zeci de mii de elevi aflați la început de drum**, dar și noua generație de profesori care își încep cariera în educație, într-un sistem aflat într-un continuu proces de transformare.

Aproape 3.500 de persoane au participat la Marea Dictare Națională

Aproape 3.500 de persoane au participat, la 31 august a.c., la cea de-a IV-a ediție a Marii Dictări Naționale, organizată cu prilejul Zilei Limbii Române. Evenimentul s-a desfășurat în Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău, precum și în peste 15 raioane ale țării, reunind elevi, profesori, părinți, bunici și alte persoane interesate să-și testeze competențele de scriere în limba română.

Organizată de Ministerul Educației și Cercetării, sub egida Președinției Republicii Moldova, ediția din acest an a pus în prim-plan rolul limbii române în păstrarea identității și a memoriei colective. Evenimentul a avut loc într-un an în care țara noastră marchează **35 de ani de la proclamarea Independenței**.

Participanții au avut de transcris un fragment adaptat din piesa „**Testamentul**”, semnată de regretatul Gheorghe Urschi, una dintre personalitățile reprezentative ale culturii din R. Moldova. Lucrările vor fi evaluate de o comisie special constituită de MEC, iar autorii celor mai bune rezultate vor fi invitați la un eveniment festiv, unde vor fi premiați.

O noutate a ediției din acest an a fost invitarea persoanelor cu deficiențe de vedere. Pentru ace-

tea au fost create condiții speciale de participare, inclusiv materiale și spații adaptate.

Marea Dictare Națională a fost lansată în 2023 de Ministerul Educației și Cercetării, cu scopul de a promova utilizarea corectă a limbii române și de a încuraja interesul pentru scrierea și expri-

marea corectă. Edițiile precedente au reunit mii de participanți din întreaga țară. Prin amploarea sa, evenimentul a constituit un exercițiu colectiv de cunoaștere și apreciere a limbii, reunind generații diferite în jurul aceleiași preocupări – **vorbirea și scrierea corectă**.

ȘCOALA PROFESIONALĂ NR. 11 VA FI REORGANIZATĂ

Școala Profesională nr. 11 va fi transformată într-un **Centru multifuncțional de servicii sociale** pentru persoane cu dizabilități. Noua instituție va trece în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, urmând să devină funcțională la 1 iulie 2027. Decizia a fost aprobată de Guvern.

Schimbarea vine la pachet cu o nouă abordare a formării profesionale pentru tinerii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități. Începând cu admiterea din 2026, absolvenții de gimnaziu care doresc să învețe o meserie vor putea fi repartizați către mai multe instituții de învățământ profesional tehnic, în funcție de profilul și necesitățile fiecăruia.

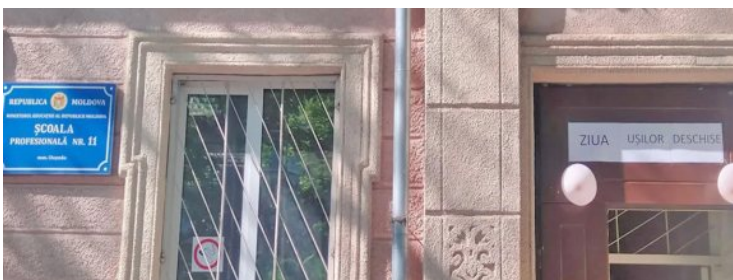
Pentru aceasta, instituțiile care îi vor primi vor fi pregătite pe parcursul anului de studii 2026-2027. Vor fi adaptate spațiile și procurate echipamente și mate-

riale didactice, inclusiv tehnologii de suport. În funcție de necesități, vor fi create condiții pentru elevii cu deficiențe de auz și vedere, dizabilități fizice și neuromotorii, precum și pentru cei cu dificultăți de învățare sau tulburări de limbaj. Cadrele didactice și specialiștii vor beneficia, la rândul lor, de instruire pentru a putea oferi sprijin educațional adecvat.

Cei 117 elevi care învață în prezent la Școala Profesională nr. 11 nu vor fi afectați de reorganizare. Aceștia își vor continua studiile în instituție și își vor putea finaliza programele până la sfârșitul lunii iunie 2027.

După reorganizare, instituția va avea o nouă misiune: Centrul multifuncțional va putea oferi servicii sociale pentru aproximativ 70 de beneficiari. În același timp, unul dintre sediile actualei școli, cel de pe strada Mihail Kogălniceanu, nr. 83, va fi transmis Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică pentru extinderea serviciilor de evaluare, consiliere și suport educațional pentru copii și familii.

Astfel, reforma urmărește ca formarea profesională și serviciile sociale să răspundă distinct unor nevoi diferite, oferindu-le tinerilor cu dizabilități posibilitatea de a dobândi o meserie într-un sistem educațional pregătit pentru incluziune, iar persoanelor care necesită asistență specializată – acces la servicii sociale dedicate.

Calificările profesionale obținute în UE vor fi recunoscute după reguli europene

Republica Moldova își schimbă regulile de recunoaștere a calificărilor profesionale obținute peste hotare. Parlamentul a adoptat o lege care apropie procedurile naționale de cele europene și creează condiții mai clare pentru persoanele care doresc să își exercite în țară profesia pentru care s-au calificat într-un alt stat.

Noua legislație se referă la calificările obținute în statele Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene, dar stabilește și condiții pentru recunoașterea celor dobândite în țări din afara acestui spațiu. Odată recunoscută calificarea, titularul va putea accesa în R. Moldova profesia corespunzătoare și va avea dreptul să o exercite în condițiile prevăzute de legislația națională.

Unul dintre elementele importante ale noii reglementări este recunoașterea automată pentru anumite profesii. Mecanismul va putea fi aplicat calificărilor de medic, asistent medical generalist, medic dentist, medic veterinar, moașă, farmacist și arhitect, dacă sunt respectate cerințele minime de formare stabilite la nivel european.

Totuși, automatizarea nu elimină verificarea documentelor. Autoritățile vor analiza calificarea și pregătirea profesională,

iar atunci când există diferențe importante față de cerințele naționale, solicitantului i se poate cere să parcurgă un stagiul de adaptare sau să susțină o probă de aptitudini.

Procedura va deveni și mai accesibilă prin instrumente digitale. O parte dintre formalități pentru accesul la profesiile reglementate va putea fi realizată de la distanță, iar pentru anumite profesii va putea fi utilizat și cardul profesional european, care certifică recunoașterea calificării în spațiul european.

Ministerul Educației și Cercetării va coordona sistemul național și va funcționa ca punct de informare pentru persoanele interesate. Acestea vor putea fi sprijinite privind procedurile, condițiile de acces la profesiile reglementate și pașii nece-

sari pentru recunoașterea calificării. Necesitatea unor proceduri mai eficiente este reflectată și de numărul solicitărilor. În 2025 au fost eliberate 309 certificate de recunoaștere a calificărilor profesionale, față de 118 în 2020, iar în perioada 2020-2025 numărul total a ajuns la aproximativ 1.170. Noua lege creează, astfel, un cadru mai previzibil pentru mobilitatea profesională, atât pentru persoanele care vin să lucreze în Republica Moldova cu o calificare obținută în Europa, cât și pentru profesioniștii din țară care își propun să își valorifice calificarea în spațiul european.

Festivalul tradițiilor la Mândâc

Festivalul „Ziua Portului Popular și a Pâinii”, aflat la a VIII-a ediție, în mod tradițional este sărbătorit la Mândâc, Drochia, unind comunitatea în jurul tradițiilor, meșteșugurilor și valorilor culturale transmise din generație în generație. Și de această dată a fost omagiată pâinea, simbol al ospitalității, hărniciei și continuității, fiind celebrată alături de portul popular.

Frumosul și semnificativul eveniment a reunit meșteri populari, producători locali, ansam-

bluri artistice, locuitori ai satului și oaspeți din localitățile vecine. La această manifestare consa-

crată promovării patrimoniului cultural imaterial și tradițiilor din comunitățile rurale, pâinea a avut un loc aparte, fiind prezentată ca una dintre valorile extrem de importante ale vieții și identității comunității.

Totodată, participanții la Festival au avut fericita posibilitate să contemple porturi populare, obiecte tradiționale și creații ale meșterilor locali. Festivitatea s-a încheiat cu un spectacol muzical

susținut de interpreții Valentin Butucel și Ionela Marcu.

Sărbătoarea a fost organizată de Primăria satului Mândâc, în parteneriat cu Consiliul Raional Drochia, prin Direcția Cultură și Turism. De asemenea, nu a fost de neglijat aportul unor instituții de învățământ, biblioteci, colective artistice și gospodine din comunitate.

Alexandra Ceban: „Pedagogia e o scară pe care trebuie să urci continuu”

La răspântia dintre anul trecut de studii și cel care începe, apar momente care cer o meditație profundă asupra rolului pedagogului în societate, asupra realizărilor evidente obținute până acum și trasarea obiectivelor noi care urmează în noul parcurs al anului de învățământ. Unele gânduri pe marginea acestor probleme trăite astăzi de pedagogi, care își dedică cu trup și suflet eforturile în slujba educației, ni le-a

împărtășit Alexandra Ceban, profesoară de limba și literatura română la LT „George Meniuc” din Chișinău. În privința elevilor, le dorim drum bun în noua aventură din noul an de învățământ în țara cunoștințelor, iar pedagogilor – să aibă răbdare, empatie, putere și ingeniozitatea de a le descoperi calea cea bună pe parcursul lor permanent spre perfecțiune.

– Ce succese a adus anul de studii care s-a finalizat elevilor și pedagogilor din cadrul instituției în care activați?

– Primul și marele succes este să fim în armonie cu noi înșine, să concluzionăm că fiecare zi este o reușită aparte, să trăim entuziasmul căutării și formării continue, să avem mereu noi idealuri în față, iar dacă aceste lucruri le-am împărtășit și condiționat reciproc, profesorii și elevi, atunci acesta e și beneficiul.

– Ce probleme persistă, cerând să fie rezolvate în anul de studii curent?

– Problemele de azi sunt succesul de mâine, prin conștientizarea lor fidelă și angajarea de a le soluționa. Sunt multe probleme...Întâi, dacă ar fi să-l citez pe jurnalistul și scriitorul Dan Negru, „nouă, moldovenilor, ne place să ne plângem”; și așa răspunde ironic, prin cheia că în toate vedem probleme, și nu firescul. Marea problemă a școlii este educația de calitate, problematice sunt și metodele de predare, imperativ fiind să fie modernizate continuu. Numărul mare de elevi în clasă e problemă stringentă, precum și „condiționările” din învățământ, cele ce determină profesorii să se afle

între ciocan (modele recomandate) și nicovală (remunerare).

– Ce activități extracurriculare ați menționa ca modele pozitive demne de reținut?

– Voi aminti despre o adaptare în baza operei „Chirița în Iași”, cu genericul *Parodii literare*, dramatizarea având drept scop promovarea cultului de a vorbi literar și asumat; a fost realizată în cadrul parteneriatului „Antologia ortografică a cuvântului românesc”, ce a vizat: IPLT „Gri-gore Vieru” din com. Băcioi, mun. Chișinău; IPLT „Onisifor Ghibu” și IPLT „Alec Russo” din mun. Orhei; IPLT „Ion Luca Caragiale”; LT „George Meniuc”, ultimele două fiind din Chișinău. De remarcat că Liceul „George Meniuc” în cadrul căruia activez are o tradiție ce se perpetuează an de an și urmărește promovarea culturii și tradițiilor moldovenești, inclusiv la concursul *Miss Gimnaziu* sau *Miss Smărăndița*. Aceste activități impulsionează valorile contemporane în corelație cu cele străbune.

– Ați colaborat cu unele colective de elevi de la Liceul „Da Vinci” din capitală...

– Lectura publică pentru Juniori și Seniori unește Liceul „Da Vinci”

nu doar cu instituția în care activez, ci cu foarte multe colectivități, prin frumosul și acerbul concurs numit, la care în anul trecut de studii, elevii noștri din clasele a VII-a „C” și „B” s-au situat pe locul 3 premiant.

– Pedagogul este chemat să se perfecționeze continuu la formări, conferințe etc. Ce nou în domeniul tehnologiilor v-au adus instruirile actuale?

– Anul trecut de studii a fost, fără îndoială, un laborator al explorării digitale. Proiectele STEM/STEAM/STREAM, ce se regăsesc în curricula, au vizat noua metodă a eficientizării învățării prin practică și a formării de competențe. Am aprofundat integrarea platformelor interactive (cum ar fi Genially, Canva sau Padlet) nu doar ca instrumente de prezentare, ci ca medii veritabile de construcție a cunoașterii. Tehnologia nu mai este un simplu accesoriu la tablă, ci un partener care ajută la personalizarea învățării și aplicarea principiilor de Design Universal pentru Învățare (UDL).

– Cât de eficient s-au introdus metodele noi în educația digitală a elevilor? A devenit activitatea dvs. la clasă mai lejeră?

– Digitalul a adus fluentă și un grad sporit de implicare din partea elevilor, dar nu a eliminat complet efortul din culise. Lecția devine mai atractivă și interactivă la clasă, însă munca de proiectare din spatele ei este adesea dublă în comparație cu procesul tradițional de pregătire. Frustrările legate de trecut nu dispar miraculos, ci își schimbă natura: provocarea actuală este tranziția de la consumul pasiv de tehnologie la utilizarea ei critică și creativă. Lacune încă există cu privire la uniformizarea competențelor digitale ale tuturor elevilor, siguranța în mediul online, veridicitatea surse-

lor ce uimitor apar de-a gata, necertificate, iar acesta rămâne, pe lângă facilități, un punct al provocărilor de viitor.

– Ați putea face unele concluzii privind activitatea dvs. în cadrul liceului timp de 3 ani de când activați aici?

–Privind în urmă, văd un parcurs plin de provocări depășite, în care comunitatea școlară – elevi, colegi, părinți – a devenit un

spațiu de creștere. Concluzia mea este că nicio schimbare pedagogică nu funcționează fără atașament emoțional și dorința sinceră de a fi prezent în parcursul fiecărui copil. Pedagogia e o scară pe care trebuie să urci continuu, fiindcă societatea e în schimbare, iar stagnarea e rătăcire.

– Cum vă ajută familia să vă descurcați? Copilul dvs. frecventează liceul și are nevoie de atenție și ajutor, găsiți posibilități să-i acordați mai mult timp?

– Echilibrul dintre rolul de profesor și cel de părinte este o artă a organizării și a empatiei. Familia este ancora mea; sprijinul reciproc și înțelegerea sunt esențiale. Încerc ca timpul petrecut cu copilul meu să fie unul de calitate, în care școala să nu acopere bucuria de a fi împreună, ci să devină un subiect de dialog firesc, bazat pe susținere și încurajare.

– Ce sarcini le-ați dat elevilor în timpul vacanței, spre a se perfecționa și a se dezvolta mereu?

– Nu le-am dat „teme” în sensul clasic și rigid, ci invitații la descoperire. I-am încurajat să citească din plăcere – alegând atât clasici, cât și literatură contemporană pentru tineri care le vorbește pe limba lor („Căpitan la cincisprezece ani”/ „Platanos”/ „Cer albastru deasupra Arcadiei”/ „Minunea” ș.a. –, să exploreze platforme educaționale interactive într-un mod relaxat și să privească filme documentare. Cea mai importantă „sarcină” rămâne însă „lectura” lumii din jur: să observe, să pună întrebări, să trăiască experiențe noi și să revină la toamnă cu povești de împărtășit.

A intervievat
Elvira ȚĂGANAȘ-PÂNTEA

În R. Moldova s-a desfășurat Târgul Universităților din România

Tinerii care doresc să își continue studiile peste Prut au avut posibilitatea să participe la Târgul Universităților din România, ce s-a desfășurat în 4 localități din Republica Moldova. Evenimentul este la XIV-a ediție și i-a vizat pe viitorii studenți, pentru a le oferi informațiile necesare în vederea alegerii unei universități. Participanții au avut ocazia să descopere oferta educațională a unor instituții de învățământ superior din România, să afle detalii despre programele de studii și procesul de admitere destinat românilor de pretutindeni.

Prima zi a Târgului a avut loc la Chișinău, pe Aleea Clasicilor din Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”. Viitorii studenți au discutat cu tineri din R. Moldova care învață în România, ce le-au împărtășit experiențele lor despre viața uni-

versitară, programe de studii, cazare, burse și integrarea într-un nou mediu academic și profesional. De asemenea, evenimentul a reunit reprezentanți de la centre universitare din România și de la asociații studențești.

Astfel, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași pune în acest an la dispoziția candidaților 547 de locuri cu bursă la buget, 75 de locuri fără bursă și 186 – cu taxă, instituția având 15 facultăți. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu oferă studenților cazare gratuită și posibilitatea de a beneficia de burse a câte aproximativ 3 500 de lei moldovenești. Pe lângă programul Erasmus, studenții au acces la oportunități de mobilități internaționale de scurtă durată prin alianța universitară din care instituția face parte.

„Noi fiind la Științe socio-umane, avem un studiu de trei ani și printre plusuri este faptul că, dacă ai aplicat pe numărul limitat de locuri pentru bursă și ai fost acceptat în primul an, toți anii de studii ești bursier. Admiterea se face pe baza mediei de bacalaureat”, spune Ernest Covașniuc, student moldovean la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu.

Organizatoarea Târgului Universităților, Siuzanna Bucica, a menționat că „Încercăm să transmitem tinerilor din Republica Moldova oportunitățile din România. Scopul nostru este să-i informăm, să-i ajutăm în procesul de acomodare și să le oferim informațiile din primele surse”.

La rândul său, Cătălin Vânt, reprezentantul Universității Maritime din Constanța a specificat:

„Căminele sunt cu condiții foarte bune, fiind îngrijite și dispunând de căldură, apă caldă”. „Venim cu o ofertă de peste 200 de locuri special reținute, să spun așa, pentru studenții din Moldova și români de pretutindeni”, a spus la rândul său Corina Ardelean, reprezentanta Universității din Oradea.

De remarcat că universitățile din România oferă reduceri sau gratuități la cazarea în cămine. Ofertele de studii pot fi consultate și pe site-urile oficiale ale acestora. La Târg au fost prezente în diferite

forme 18 instituții de învățământ superior de la 15 centre universitare din Iași, Suceava, Galați, Constanța, București, Craiova, Timișoara, Alba Iulia, Sibiu, Oradea, Petroșani și Ploiești. Târgul Universităților din România a continuat și în următoarele zile la Bălți (Liceul „Mihai Eminescu”), Ungheni (Parcul Central „Micul Cluj”) și Comrat (Aleea Casei de Cultură). Târgul Universităților este un proiect educațional organizat anual de Federația Tinerilor Basarabeni din România.

Cor. UPP

Petru Zadnipru, poetul ce s-a „născut întruna”

Petru Zadnipru, poet și traducător (n. 13.I.1927, Sauca, Soroca – m. 23.10.1976), în 1952 și-a încheiat studiile la Universitatea de Stat din Chișinău (azi USM). A ocupat funcții de răspundere în administrația guvernamentală. A fost redactor-șef la revista „Chipăruș”, secretar al Uniunii Scriitorilor din Moldova, director la Biroul de propagare a literaturii. Traduce din S. Esenin, A. Tvardovski, E. Evtuşenko, R. Gamzov, ș.a.

Debutază editorial în anul 1952 cu placheta *Luminile câmpiei*. După care au urmat și alte volume: *Struguraș de pe colină*, 1956; *Însetat de depărtări*, 1959; *Lume, dragă lume*, 1962; *Gustul pâinii*, 1964; *Versuri*, 1969; *Mi-e dor*, 1971; *Mă caut*, 1976; *Băieții tatei, băieții...*, 1977; *Mă nasc întruna*, 1992; *Mă caut*, antologie, 2003; *Cocorul călăuză*, 2006. A scris și cărți pentru copii: *Tabloul fără un colț*, 1956; *Ilie-Căciulie*, 1956; *Lădița lui Ionel*, 1958; *Titirezul*, 1962; *Spionul*, 1964.

Am parafrazat în generic titlul unei cărți de versuri, semnată de P. Zadnipru care, spre regret, în ultimele decenii a intrat într-un con de umbră. Deși la Ciocana avem o stradă și un liceu ce-i poartă numele, creația lui este puțin cunoscută mai ales de generațiile tinere. Poate și din aceste considerente a fost binevenită și salutară ideea de a organiza în această vară caniculară o ședință a Clubului „Lectură generoasă” din cadrul Bibliotecii „Transilvania”, dedicată exclusiv vieții și creației acestui poet peste care s-a așternut în ultimii ani patina uitării a timpului. Mai cu seamă că evenimentul se pliază pe aniversarea a 590 de ani de la prima atestare a Chișinăului și în acest context e oportun pentru locuitorii capitalei să-și amintească de personalitățile care au locuit aici, implicit de scriitorii a căror nume le poartă unele străzi din capitală. În cele ce urmează voi prezenta un reportaj-cronică de la această ședință cu unele inserturi și referințe critice.

Acest Club de lectură este condus de mai mulți ani de Alexandra Tănase, fostă profesoară de limba și literatura română, în jurul căreia lunar se adună „elevi”-cititori, foști pedagogi, bibliotecari, contabili, medici, scriitori, poeți, publiciști, în preponderență de vârstă a treia. Dar să dăm start evenimentului propriu-zis. Evident, luările de cuvânt au fost reluate selectiv și comprimate pentru a ne încadra în spațiul ce ni se oferă de fiecare dată cu generozitate.

Alexandra Tănase, președinta clubului: „Petru Zadnipru este contemporanul meu, l-am văzut de vreo câteva ori la Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova. Am avut și o întâlnire cu el, atunci când am venit la Chișinău în 1974. A debutat în anul 1952 cu volumul „Luminile câmpiei”, apoi a apărut cartea „Struguraș de pe colină” (1959) ș.a. Eu am trecut pe la vreo 8 librării pentru a procura un volum de Petru Zadnipru, doamnele de acolo zicând că nici n-au auzit de așa ceva, de așa autor. Iată așa, acum a venit o avalanșă de autori, care scriu câte două cărți pe săptămână și n-au cum să încapă și alți scriitorii de factură clasică

„Un poet nu poate fi mai bun decât alt poet. Un poet poate fi mai bun decât sine însuși sau mai slab decât sine însuși”
Nichita Stănescu

sau din alte generații. Îmi pare rău că nu l-am invitat la această ședință și pe criticul Tudor Paladi, fiindcă el a muncit la editarea cărții „Cocorul călător” și are o prefață extraordinară pe care am citit-o de vreo două-trei ori, cu creionul în mână. E scrisă cu mare profunzime. Recent în cadrul clubului nostru de lectură împreună cu poeta Renata Verejanu l-am omagiat cu ocazia aniversării a 80-a. Petru Zadnipru a mai făcut și poezie pentru copii: *Ilie-Căciulie*, *Tabloul fără colț* ș.a. Despre poezia lui Petru Zadnipru au scris critici literari, colegii scriitori Ion Ciocanu, Mihai Cimpoi,

Pentru ziaristul deosebit
Andrei Viziru - această carte a
cărților mele, cu prețuirea eforturilor
dăruite în domeniul frecventat, cu
mari mulțumiri pentru cele plătute
pentru mine și cu urări de noi
împreună în toate și în tot!
Prof. univ. Mihail Dolgan
15 noiembrie 2010.

Leo Botnaru, Victor Teleucă, Nicolae Dabija, Anatol Ciocanu, Gheorghe Vodă... Vreau să zic că în lumea aceasta a scriitorilor el a fost foarte respectat. Dar acum e foarte uitat.

A fost și a rămas un liric autentic. Unele din poeziile lui se cântă. Eu nu știu în timpul vieții lui cât de tare a fost elogiat, știu că el se ducea foarte des la întâlnirile cu cititorii, putea să vorbească câte 30 de minute fără pauze. El captiva auditoriul, era frumos, înalt. Vasile Romanciuc spunea cu câțiva ani mai în urmă: „Fără numele lui Petru Zadnipru nicio antologie a poeziei basarabene nu va fi completă”. Dar, spre regret, eu nu l-am prea întâlnit prin antologiile apărute în ultimele decenii. Poezia lui Zadnipru este și meditație, încearcă să răspundă la întrebarea: Cine suntem? Este și elegie, dor de țară, dor de mamă, dor de casa părintească. Este o poezie de cinstire, unele texte sunt adevărate imnuri, ode ale omului, este o poezie de sorginte folclorică și o poezie de nemurire. Are o poezie frumoasă intitulată „Limba română”. Am găsit în creația lui Petru Zadnipru influența lui Octavian Goga, prozator și poet din Transilvania: „De ce m-ați dus de lângă noi, de ce m-ați dus de acasă”. Iată și la dânsul poezia e despre casă, satul natal Sauca, despre drumuri, cărări, crânguri el scrie cu atâta dragoste, cu atâta pasiune, într-un fel parcă le vezi pe toate. Foarte multe poezii sunt dedicate dorului. Eu vreau să vorbesc despre poezia „Mi-e dor”.

Este un gând profund despre ceea ce suntem noi, oamenii, de fapt. Eu m-am regăsit în această poezie: „În mine răul și binele/ Se află-n simbioză:/ Umbrele și luminile./ Cu floarea neagră și roză,/ Încrederea și îndoiala,/ Credința și erezia,/ Aurul și spoiala,/ Urâtul și poezia./ Eu acest minereu/ Îl extrag din mine”.

Valeria Florea-Dascăl, publicistă, scriitoare: „Iată o carte apărută în 1962, „Lume, dragă lume”, e din biblioteca familiei mele.

Este o carte deosebită pentru mine, deoarece pe ea este o dedicație. Eu fiind în clasa a treia, i-am scris tatălui meu de ziua lui de naștere, pe 17 octombrie, o felicitare și am semnat: Mama, Vica, Tatiana, adică eu și sora mea. Pe partea cealaltă este și semnătura mamei mele. Multe din poeziile acestea eu le-am învățat pe de rost. De exemplu, „Cântec pentru mama”: *Ți-a cântat cocoșu-n prag,/ Buna mea bătrână,/ Și aștept feciorul drag/ Pe oșpeți să vină./ Ai dat pâinea în cuptor/ Și a căta oară/ Iar începui să tragi de zor/ Brăiele pe-afară.* Am descoperit că el descrie în această poezie o întreagă istorioară. Toate poeziile lui au un început și un sfârșit.”

Elena Gădilica, contabilă: „Generația noastră a crescut cu Petru Zadnipru. Când stăteam în rând să plătesc facturile la serviciile comunale, eu citeam cartea lui „Cântec pentru mama”. Și m-a marcat. Îmi amintesc când i-am citit această poezie unui coleg, căruia îi decedase mama, el plângea. Am să citez acum din poezia „Mă nasc întruna”: *Timpul roade-n mine/ Ca un vierme lacom/ Și mai toarnă-n vorbe/ Cu sau fără sens./ Timpul mă tot scade,/ Ci eu fac pe placu-mi/ Și trăiescu-mi viața/ Mereu mai intens.*”

Larisa Gătlan, poetă debutantă: „Petru Zadnipru a fost un mare poet, a slăvit omul simplu, omul de la țară, omul de la plug. A scris despre copilărie, despre mamă, despre dor. În cartea *Însetat de depărtări* m-au impresionat foarte multe fotografii

care reflectă toată viața poetului. Eu am citit mai multe poezii, dar vreau să mă refer la „Destin”: *Ce culoare are bucuria?! O întreba-i pe mama într-o zi/ Albă, dragul mamei, ca hârtia/ Pe carte o însăilezi cu poezii.*”

Ecaterina Iurcu-Urătu, poetă, publicistă: „În orașul acesta miruit cu flori de tei, îmbălsămat cu parfumul lui, și-a dus pașii și dragul nostru scriitor Petru Zadnipru. El face parte din pleiada scriitorilor șaizeciști. În perioada aceea a apărut un spectru vast de scriitori excelenți: Grigore Vieru, Liviu Damian, Victor Teleucă ș.a. Zadnipru are o deschidere foarte mare către sinceritate, către lume. Scrie așa cum vede lumea, fără a folosi prea des simbolurile, versul subtil. El scrie poezie simplă, nu simplistă, dar frumoasă”.

Acestea au fost câteva crâmpoie de la discuția propriu-zisă a creației poetului. Amintim că la ședința în cauză membrii ansamblului vocal „Smărăndița” au cântat și unele cântece pe versurile lui Petru Zadnipru. Revenim la ideea că în ultima perioadă acest poet a intrat într-un con de umbră, după cum ziceam anterior. Spre exemplu, pregătindu-mă către această ședință am constatat că numele lui lipsește dintr-o impunătoare antologie apărută în 2022, „Poezia românească după 1945. Antologie de Ion Pop”.

N-am găsit vreun studiu despre P. Zadnipru nici în volumul de critică și istorie literară „Literatura română în țările vecine” (1945-2000). Basarabia (Republica Moldova), nordul Bucovinei (Ucraina)... de Catinca Agache, 2006. Pe prima pagină este scris următorul autograf: „Domnului A.V., maestru al artei radiofonice, prețuirea autorului. Catinca Agache. 20.04.2007”.

M-am bucurat când în biblioteca mea am dat de volumul lui Mihail Dolgan „Polifonismul creativității” (Conștiința civică și estetică a poeziei), 2010. Volum pe coperta căruia distinsul critic și academician mi-a scris următorul autograf: „Pentru ziaristul deosebit A.V. - această carte a cărților mele, cu prețuirea eforturilor dânsului în domeniul frecventat, cu mari mulțumiri pentru cele făcute pentru mine și cu urări de noi împliniri în toate și în tot! - Prof. univ. Mihail Dolgan. 15 noiembrie, 2010.” În această monografie am și dat de articolul *Petru Zadnipru sau nevoia căutării de sine*. Articolul este reproduc din monografia individuală *Mihail Dolgan, Metafora este Poezia însăși*, 2009, și care la justa valoare analizează opera poetului pus în dezbatere în cadrul clubului de cititori „Lectură generoasă” de la Biblioteca „Transilvania”: „Creația

poetică a lui P. Zadnipru poartă amprenta gândirii cumpătate a țaranului moldovean harnic și cinstit, sincer și plin de demnitate, în ochii căruia nimic nu valorează mai mult decât fapta bine făcută și adevărul întreg spus verde în ochi. Cele mai bune poezii ale autorului evocă – în cheie lirico-dramatică – anume pe acest țaran mioritic, cu „cântecul ciocărliei în sufler” și cu suflul alcătuit din „două emisfere”, căci atunci când moldovenii se adună împreună, *la un colț de masa plâng/ la alt colț de masa cântă*”.

Cu referință la faptul că poetul ar fi plătit tribut timpului și ideologiei de atunci, el însuși mărturisește într-o poezie din ultima-i perioadă de creație: „De ce am fost/ Mi s-a urât,/ Mi s-a făcut/ O gâlcă-n gât,/ Mi s-a... atât,/ Mai mult hostropățuri/ N-o să mai cânt./ Doamne-doamne-doamne!/ Mi-i sete de un Eu nou./ Mi-i foame („Continuă schimbare”). Poetului, menționează Mihai Dolgan, „ii este dor de un erou liric mai variat și realist, mai multicolor și dialectic, mai profund și dramatic. În volumul de versuri *Mă nasc întruna*, el reușește să plămuiască un atare personaj. „Eu mă nasc întruna/ Ca cel din poveste/ Azi străin fiindu-mi/ De cel ce-o să fiu („Mă nasc întruna”)”. Titlu acestei poezii a devenit genericul altei cărți de versuri, *Mă nasc întruna*, selecție și prefață de Ion Ciocanu, care a fost editată în 1992. Faptul constatat și de reputatul critic îl face să treacă prin mai multe metamorfoze, îl determină să „oscileze” între bucurie și amărăciune, „între zi și noapte”, „între Nu și Da”, îl face să caute adevărul. Cel mai dureros și mai acut el trăiește dilemele vieții, după cum reiese din această strofă postumă: „Dă-mi, doamne, cumpăna mamei,/ Dă-mi-l nu mă întreba./ Când mă abat, ca între două tășuri de lame,/ Între „da” și între „ba”.

Vom mai adăuga că în concepția lui Zadnipru poezia adevărată ia naștere numai din dorurile cele mai sacre, mai aproape de suflul omului, cum ar fi dorul de Patrie, de baștină, de mama și de tata, „de soră și de frate” („Scrisoare rudelor”). Autorul optează pentru o poezie care să fie prezentă în miezul fierbinte al actualității, să țină „cadența anilor ce-i zic din buciom.” Criticul Mihai Dolgan concluzionează în 1989: „Cu căldura Patriei respiră cele mai frumoase” poezii ale lui P. Zadnipru. De harul vieții te umple și versul cumpătat, plin de naturalețe și șagalic al poetului moldovean”.

Andrei VIZIRU

35 de ani de Independență – Moldova, casa noastră

Activitate extracurriculară dedicată celor 35 de ani de Independență a Republicii Moldova și Zilei Limbii Române

Sărbătorile naționale pot deveni, pentru copiii de vârstă preșcolară, contexte firești de cunoaștere a țării natale, a limbii, a tradițiilor și a simbolurilor naționale. La această vârstă, noțiuni precum independență, patrie sau identitate se apropie de universul copilului atunci când sunt valorificate prin experiențe concrete și accesibile – cântec, poezie, dans, joc, conversație și creație.

Pornind de la această perspectivă, la Grădinița de copii din Brânceni Vechi, Telenești, a fost concepută o activitate extracurriculară dedicată celor 35 de ani de Independență a Republicii Moldova și Zilei Limbii Române. Activitatea elaborată de educatoare a urmărit să creeze pentru copii un cadru de exprimare artistică și, în același timp, de apropiere afectivă de valorile țării natale.

Evenimentul s-a desfășurat pe 30 august curent și a avut drept scop valorificarea potențialului artistic și expresiv al copiilor prin poezie, cântec și dans, precum și cultivarea interesului pentru limba română, tradițiile și valorile culturale. În final, copiii au fost încurajați: să recunoască și să denumască simboluri asociate Repu-

Tamara TIHON,
educatoare, grad didactic I,
Grădinița din Brânceni Vechi

copilăriei și al apartenenței, unde **Silviu Capsîzu**, a recitat poezia *Țara mea de suflet, / Țara mea de dor, / Unde păsări cântă, / Plânge un izvor*. Mesajul a continuat prin imagini familiare copiilor – casa părintească, mama, câmpul, florile, Nistrul: *Dorul își găsește / Un culcuș în prag, / Unde mama-n poartă, / Te-ășteptă cu drag, / La mulți ani Moldova, / Plai înfloritor, / Leagăn plin cu doine, / Și câmpii cu flori*. Astfel de texte permit cadrului didactic să valorifice, pe lângă expresivitatea artistică, vocabularul copiilor și capacitatea acestora de a asocia țara cu elemente concrete ale mediului în care trăiesc.

Pentru educatoare, asemenea momente pot fi extinse prin activități de observare, desen, modelaj sau joc de rol, astfel încât experiența festivă să continue și în activitățile cotidiene ale grupei.

Limba română, spusă și cântată

O secvență aparte a fost dedicată limbii române, în contextul sărbătorii naționale consacrate acesteia. **Emanuel Gavriluc** a recitat versuri care prezintă limba ca pe un element apropiat și valoros al identității: *Limba mea română / E floare prea frumoasă / Ce-și are rădăcina, / Aici, la mine-acasă*.

Pentru copiii de vârstă preșcolară, tema poate fi abordată prin întrebări simple și experiențe apropiate: Ce cuvinte frumoase cunoaștem? Ce povești ne place să ascultăm? Ce poezii știm? Cum putem vorbi frumos cu cei din jur? În acest fel, celebrarea limbii române depășește momentul festiv și devine o oportunitate de dezvoltare a comunicării și a exprimării orale.

35 de ani de Independență, prin vocea copiilor

Un moment special al activității a fost dedicat aniversării celor 35 de ani de Independență a Republicii Moldova. Mesajele pregătite pentru copii au fost formulate într-un limbaj simplu, accesibil și optimist, **Marcus Zmeu** recitând: *35 de ani au trecut, / De când o țară s-a născut, / Liberă, mândră, sub un cer senin*.

Activitatea a continuat prin urări adresate țării de către **Vlada Zmuncilă**: *Moldova mea, pământ de dor, / Cu tricolorul prins în zbor, / La 35 de ani de libertate, / Îți urez pace și prosperitate!*

Iar un alt recital a adus sărbătoarea mai aproape de universul copilului, prin **Damian Cravenco**: *Să crești frumoasă, ca o floare, / Iubită de copiii de sub soare*.

Prin asemenea texte, copiii nu doar reproduc un mesaj pregătit de adult, ci au posibilitatea de a transmite propriile urări și sentimente într-o formă potrivită vârstei lor.

Hora – bucuria de a fi împreună

Programul artistic a inclus și un moment de dans. Hora a oferit copiilor posibilitatea de a se mișca împreună, de a respecta ritmul și de a coopera. Pentru cadrul didactic, astfel de manifestări au o valoare care depășește dimensiunea artistică. Dansul de grup îi ajută pe copii să-și coordoneze mișcările, să respecte reguli simple, să dezvolte răbdarea așteptându-și rândul și adaptându-se acțiunilor celorlalți. În cadrul activității a fost inclusă și o interpretare muzicală pe tema Moldovei, urmată de un moment comun în care au participat toți copiii.

Cântec, poezie și mișcare – un demers integrat

Unul dintre punctele forte ale activității este îmbinarea mai multor forme de expresie. Poezia dezvoltă limbajul și memoria verbală, cântecul contribuie la dezvoltarea auzului muzical și a expresivității emoționale, iar dansul stimulează coordonarea corporală și cooperarea în cadrul colectivului de copii.

În același timp, simbolurile vizuale – tricolorul, elementele de port popular, panglicile și alte materiale decorative – oferă copiilor repere concrete pentru înțelegerea temei. Pentru ca o asemenea activitate să-și atingă scopul educativ, este important ca pregătirea să nu se limiteze la memorarea unui program artistic. În zilele premergătoare evenimentului, cadrul didactic poate organiza conversații despre R. Moldova, observând împreună cu copiii culorile drapelului. Poate citi povești, asculta cântece, realiza lucrări plastice tematice sau discuta despre tradițiile din localitate.

Astfel, momentul festiv devine parte a unui proces de învățare mai amplu, cu deplasări dintr-o localitate în alta, în cazul nostru din Brânceni Vechi la Brânceni Noi, dându-se dovadă de inițiativă din partea educatorului, părinților și copiilor, pentru a exercita o prestație scenică frumoasă. În acest scop a fost nevoie de nenumărate ieșiri în afara instituției, astfel constituindu-se plusvaloarea dezvoltării copilului, cum ar fi: Dezvoltarea spiritului de observație, politețea, atenția.

Câteva recomandări pentru cadrele didactice

O activitate dedicată sărbătorilor naționale este mai reușită atunci când este adaptată particularităților de vârstă și posibilităților fiecărui copil. Nu este necesar ca toți copiii să memoreze texte lungi sau să participe la momente complicate. Se recomandă: selectarea unor

poezii scurte și ușor de înțeles; alternarea clipelor de recitare cu cele muzicale și de mișcare; implicarea tuturor copiilor, inclusiv prin roluri simple; utilizarea unor obiecte și simboluri pe care copiii le pot observa și manipula; evitarea supraîncărcării programului artistic; oferirea unor oportunități pentru exprimarea personală a copiilor; transformarea pregătirii pentru sărbătoare într-o experiență educativă, nu doar într-un exercițiu de memorare; explicarea valorii patrimoniului cultural.

Este important, de asemenea, ca educatorul să creeze o atmosferă în care copilul să se simtă în siguranță și valorizat. Emoțiile firești ale celor mici în fața publicului trebuie acceptate, iar participarea va fi încurajată fără presiunea performanței.

Un final spus împreună

Activitatea s-a încheiat printr-o activitate artistică comună, în care copiii au revenit la cântec și mișcare, fluturând stegulețele tricolore. Mesajul final poate fi simplu și apropiat de lumea lor: *Moldova este țara în care ei cresc, locul pe care îl numesc „acasă” și spațiul în care își construiesc primele amintiri despre limbă, oameni și tradiții*.

Prin cântec, poezie, dans și joc, copiii au avut posibilitatea să trăiască sărbătoarea nu doar ca spectatori, ci ca participanți activi. Iar aceasta este, poate, cea mai importantă valoare educativă a unei asemenea activități.

blicii Moldova; să exprime prin poezie, cântec și mișcare sentimente față de țara natală; să recite expresiv texte scurte, adaptate vârstei; să interpreteze cântece și să participe la dansuri de grup; să manifeste interes pentru limba română și pentru tradițiile comunității; să coopereze și să se sincronizeze cu ceilalți copii; să capete încredere în propriile capacități de exprimare artistică.

De la tricolor la cântec

Activitatea a fost găzduită de Casa de Cultură, directoare Diana Rusu, și a început cu intrarea a celor 17 copii din Grupa pregătitoare pe scena mare, pe fundalul melodiei „Moldova mea” interpretată de Nelly Ciobanu. Ei și-au făcut apariția în sală purtând stegulețe și baloane în culorile tricolorului, la mânuțe având atârnat panglici tricolore, iar în fruntea coloanei a fost purtat un drapel mare.

Elementele vizuale au contribuit la crearea unei atmosfere festive, având și o funcție educativă. Copiii au avut posibilitatea să recunoască și să denumască culorile drapelului, să discute despre semnificația acestuia într-un limbaj accesibil vârstei. Momentul muzical a fost completat de recitaluri, poezii despre țară, familie, natură și valorile apropiate universului copilului.

Unul dintre textele prezentate a pornit de la imaginea țării ca loc al

Moldova văzută prin prisma ochilor copiilor

Dragostea de țară are un loc aparte în inima copiilor, ei descriind prin versuri natura corpurilor cerești: *Ceru-i plin cu stele, / Nistrul curge lin, / Aici sunt acasă, / Nu mă simt străin*. Un alt moment poetic a pus accentul pe frumusețea locurilor natale, redate de **Marin Banari**: *Sunt micuț, dar știu prea bine: / Țara mea-i un colț de rai! / E Moldova, unde crește / Vița de vie și mălai*.

Versurile pot constitui un bun punct de plecare pentru o conversație cu copiii despre ceea ce cunosc din localitatea lor: câmpuri, vii, livezi, râuri, case, tradiții sau oameni dragi. În același registru au fost valorificate imagini ale naturii, prin prestația frumoasă a lui **Ianîs Căcan**: *Falnicii stejari / Tot doinesc doina, / Codru înverzit / E Moldova mea*.

Dorul de țară, dorul de cei dragi

Plecările masive ale părinților din țară și dorul mare față de plaiul natal ne-au făcut melancolici și totodată dornici de a chema părinții acasă, explicându-le dorul bunelor față de părinții lor, prin recitarea lui **Victor Muntean**: *Țara mea de suflet, / Țara mea de dor, / Unde păsări cântă, / Plânge un izvor, / Dorul își găsește / Un culcuș în prag, / Unde mama-n poartă, / Te-ășteptă în drag*.

Burse de studii în Marea Britanie pentru cetățeni din R. Moldova

Programul Chevening oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilitatea de a obține burse de masterat în universități din Marea Britanie. Termenul limită de aplicare din acest an este 6 octombrie. Dosarele se vor depune online pe platforma www.chevening.org/apply.

Studiile sunt complet finanțate de Regatul Unit, pregătind viitori lideri dotați cu cunoștințe de cea mai înaltă calitate și conexiuni puternice cu Marea Britanie, pentru a aborda provocări globale, promovând dezvoltarea durabilă în comunitățile lor și dincolo de acestea. De la lansarea programului în 1983, peste 60.000 de profesioniști și-au dezvoltat cariera prin intermediul Chevening, demonstrând angajamentul țării din Albion față de formarea liderilor de mâine.

„Chevening caută persoane excepționale care sunt pregătite să colaboreze cu Regatul Unit

pentru a contribui la construirea unui viitor mai rezilient, prosper și durabil. Ne angajăm să formăm o comunitate diversă și incluzivă de viitori lideri globali, motiv pentru care suntem interesați în mod deosebit să primim aplicații din partea unor grupuri insuficient reprezentate.

Bursierii noștri sunt selectați nu doar pentru realizările lor, ci și pentru potențialul lor de lider, capacitatea de a construi relații semnificative și angajamentul de a genera un impact de durată atât în comunitățile lor, cât și la nivel global. Prin accesul la educație, rețelele și experiențele oferite de Regatul Unit, Chevening îi echi-pează pe viitorii lideri cu instrumentele și conexiunile necesare pentru a aborda împreună provocările internaționale comune”, a menționat Emma Hennessey, șefa Unității pentru Burse din cadrul MAE, Commonwealthului și Dezvoltării al Regatului Unit (FCDO).

Urma ce rămâne – despre Vlad Badrajan și lumina poeziei sale

Zilele acestea am terminat de citit volumul „Urma ce rămâne”, semnat de Vlad Badrajan. L-am lecturat cu mare plăcere și, recunosc, cu o bucurie sinceră pentru această realizare literară a colegului meu de condei și a unui om pe care am avut privilegiul să-l cunosc și să-l apreciez. Cu Vlad am lucrat o perioadă la Colegiul Național de Coregrafie din Chișinău, unde predă limba și literatura română. Încă de atunci l-am perceput ca pe un om inteligent, talentat, foarte educat, modest și corect. Știam că scrie încă din adolescență și că poartă în el această chemare către poezie de mult timp.

De-a lungul anilor, creațiile sale au găsit loc în spațiul unor publicații literare. S-a bucurat mereu să fie prezent în paginile săptămânalului „Florile Dalbe”, unde a găsit înțelegere și încurajare din partea redactorului-șef, maestrul Ion Anton. În anul 2024, Vlad Badrajan a fost premiat cu Diplomă de gradul III pentru poezie la Concursul de creație literară „Vara visurilor mele”, ediția a XXII-a, organizat de revista „Amurg Sentimental” din București, patronată de poetul Ion Machidon. Poeziile sale au fost publicate în antologia concursului.

Tot în anul 2024 îi întâlnesc creația în „Viața Basarabiei”, revistă a Academiei Române, patronată de academicianul Mihai Cimpoi. Parcurul său literar continuă, firesc, spre această nouă și importantă etapă: apariția volumului „Urma

ce rămâne”. Cartea, cu cele 152 de pagini ale sale, a avut-o ca redactor pe distinsa poetă Marcela Mardare, director al editurii. Volumul este prefăcut de Ion Anton, membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și din România.

Prefața mi-a confirmat ceea ce eu însămi am simțit despre Vlad încă din perioada în care a venit în colectivul nostru. I. Anton îl surprinde prin câteva cuvinte de o mare finețe: „Există destine care se apropie de poezie în tăcere, ca o lumină ce nu cere nimic, dar oferă totul.” Cât adevăr este în această afirmație! Pentru că Badrajan nu este omul care să-și strige talentul. El îl lasă să vorbească prin cuvânt, prin răbdare, prin muncă și prin acea discreție care, uneori, spune mai mult decât orice laudă.

Ion Anton mai scrie că, în paginile acestei cărți, se adună „o lumină liniștită – o lumină care nu orbește, ci ne călăuzește”, identificând în poezia lui Vlad acea dimensiune lirico-filosofică în care cititorul își poate regăsi propriile întrebări, neliniști și, poate, propriile răspunsuri. Sunt într-un tot de acord cu această apreciere. Mai bine decât oricine, cei care au fost aproape de începuturile unui creator îi pot înțelege devenirea. Așa cum părinții își cunosc copilul, cei care au stat aproape de formarea unui tânăr poet știu câtă muncă, câtă răbdare, câte îndoeli și câte încercări se află în spatele unei cărți. Iar acest lucru îl spun cu și mai multă convingere pentru că și eu am crescut, literar, în paginile „Florilor Dalbe”. De aceea, întâlnirea mea cu creația lui Vlad are și o încărcătură aparte. Poate că aceasta este una dintre cele mai frumoase continuități ale literaturii: eu am fost cândva unul dintre tinerii care își căutau drumul prin cuvânt, iar astăzi mă bucur să văd cum un alt tânăr de atunci își așază, cu răbdare și încredere, propriile cuvinte într-o carte.

Literatura are nevoie de asemenea continuități. Are nevoie de oameni care se recunosc, se încurajează și își întind, peste ani, mâna unuia altuia. Îmi amintesc că i-am spus lui Vlad de mai multe ori că este deștept, talentat și că trebuie să aibă încredere în ceea ce poate face. Cred că așa este firesc. Un om matur ar trebui să-l încurajeze pe cel mai tânăr să creadă în sine, să-și urmeze visul și să creeze lucruri frumoase. Astăzi, citind cartea, mă bucur să văd că acea încurajare nu a fost spusă în zadar. Dragul meu coleg de condei, știu cât muncești și știu cât suflet ai. De aceea, poeziile tale sunt dolda de lumină, meditație, vis și întrebări. Întrebări precum: „Unde ești azi, poezie, / Cu părul tău autumnal? / În care val? În care floare? / În care cântec de cristal?” Sunt întrebări care nu cer neapărat răspunsuri. Ele ne invită să căutăm. Să privim mai atent lumea, natura și, mai ales, propriul nostru suflet.

Într-un alt poem, poetul scrie: „Lacul în cercuri / Undele își poartă, / Toate în natură / Au un timp și-o soartă.” În simplitatea acestor versuri se ascunde o

meditație asupra timpului și a trecerii. Natura nu este doar decor în poezia lui Vlad Badrajan. Ea devine o formă de dialog cu existența. Lacul, undele, floarea, cântecul, lumina – toate poartă o poveste și toate par să ne spună că nimic nu este întâmplător și că fiecare lucru își are timpul și soarta lui. Poate tocmai de aceea titlul volumului – „Urma ce rămâne” – mi se pare atât de potrivit.

Ce rămâne după ce întorci ultima filă? Rămâne o întrebare. Rămâne o imagine. Rămâne un vers care revine în memorie. Rămâne o stare. Și, mai presus de toate, rămâne acea lumină despre care vorbește I. Anton – o lumină care nu orbește, ci călăuzește. Cred că aceasta este adevărata urmă pe care o lasă poezia. Nu doar cuvintele tipărite pe hârtie, ci emoția pe care o așază în sufletul celui care citește.

Aș putea să scriu încă multe despre această carte, dar prefer să mă opresc aici. Nu vreau să răpesc cititorului bucuria descoperirii. Aș vrea ca fiecare să pătrundă cu propriul suflet în paginile volumului, să-i asculte tăcerile, să-i descopere întrebările și să savureze, în tihnă, lumina creației lui V. Badrajan. Pentru că uneori, după ce cartea este închisă, poezia abia atunci începe să lucreze în noi.

Dragă Vlad, îți doresc să mergi mai departe cu aceeași modestie, cu aceeași perseverență și cu aceeași lumină interioară. Să scrii, să visezi, să întrebi și să nu încetezi niciodată să crezi în puterea cuvântului. Iar urma pe care o lași să fie una frumoasă, luminoasă și durabilă. Succes, dragul meu coleg de condei!

Veronica PÎRLEA-CONOVALI,
membru al Uniunii
Scriitorilor din România

Consiliul Academic Român reafirmă rolul limbii române în păstrarea identității și unității

Declarația de la Chișinău

Consiliul Academic Român, care reunește Academia Română, Academia de Științe a Moldovei și celelalte academii membre, reafirmă, de Ziua Limbii Române, responsabilitatea comunității academice de a apăra și promova adevărul științific, memoria istorică, patrimoniul cultural și valorile care definesc identitatea și continuitatea poporului român, transmite Agenția Informațională de Stat Moldpres. Academicienii susțin că românii de pe ambele maluri ale Prutului fac parte din același spațiu istoric și de civilizație, format de-a lungul secolelor prin origine, limbă, cultură, tradiții și conștiința apartenenței. În acest context, Consiliul Academic Român subliniază că Prutul a devenit, în anumite perioade, o frontieră politică, dar nu a putut constitui o frontieră pentru limbă, cultură, memorie și spiritualitate.

„Consiliul Academic Român reafirmă adevărul stabilit de lingvistică, filologie și istorie: **limba vorbită de populația majoritară din Republica Moldova este limba română.** Limba română este una și

aceeași pe ambele maluri ale Prutului, în diversitatea firească a graiurilor sale regionale. Denumirile din anumite perioade istorice – de exemplu numele de „limba moldovenească” – impuse și promovate în mod artificial de către foștii ocupanți, nu pot modifica identitatea științific demonstrată a limbii române. Limba română nu este numai un mijloc de comunicare. Ea reprezintă un depozitar al memoriei colective, un spațiu al creației și al gândirii, un element fundamental al identității și una dintre cele mai puternice punți între oamenii care locuiesc pe cele două maluri ale Prutului”, se arată în Declarație.

Consiliul Academic Român face referire și la istoria Basarabiei, inclusiv la anexarea acesteia de către Imperiul Rus în 1812 și la consecințele Pactului Ribbentrop - Molotov din 23 august 1939. Potrivit academicienilor, în pofida frontierelor, ocupațiilor, deportărilor, represiunilor și politicilor de deznaționalizare, continuitatea limbii și culturii române în spațiul dintre Prut și Nistru a rămas constantă.

Declarația subliniază, totodată, rolul intelectualității în păstrarea memoriei istorice și a conștiinței naționale. Academicieni, profesori, cercetători, scriitori, istorici, artiști și oameni ai culturii sunt chemați să contribuie la combaterea dezinformării și a falsificării istoriei prin cercetare, documente și argumente științifice. Consiliul Academic Român propune intensificarea cooperării dintre instituțiile academice, educaționale și culturale din România și Republica Moldova, prin programe comune de cercetare, promovarea limbii și patrimoniului cultural comun, mobilitatea elevilor, studenților și cercetătorilor,

precum și dezvoltarea unor proiecte comune în domeniul educației și culturii.

În ceea ce privește viitorul relațiilor dintre România și Republica Moldova, Consiliul precizează că orice decizie privind o eventuală reîntregire aparține cetățenilor și instituțiilor democratice ale celor două state. Academiciile nu își propun să se substituie instituțiilor politice, ci să creeze „fundamentul de cunoaștere” pe care să poată fi luate decizii responsabile.

„Reîntregirea spirituală și culturală trebuie să preceadă și să pregătească orice formă de reîntregire instituțională pe care

generațiile prezente sau viitoare o vor decide în mod democratic”, se arată în declarație. La final, Consiliul Academic Român reafirmă angajamentul de a contribui la consolidarea unui spațiu comun al cunoașterii românești, întemeiat pe adevăr, libertate academică, demnitate, solidaritate și responsabilitate față de generațiile viitoare. „Limba ne unește, istoria ne face părtași la același trecut și ne îndeamnă spre același viitor. Cultura ne identifică pe aceleași coordonate. Cunoașterea ne luminează drumul spre viitor”, se mai arată în mesajul adoptat la Chișinău.

Republica Moldova a sărbătorit pe 31 august Ziua Limbii Române. Denumită oficial „Limba noastră cea română” după poemul lui Alexe Mateevici, sărbătoarea își are originile în perioada Renașterii Naționale. În 1989, în urma presiunii exercitate de zecile de mii de oameni reuniți la prima Mare Adunare Națională, limba română a fost proclamată limbă de stat a RSS Moldovenești și s-a revenit la grafia latină.

Cobâlca. Cuvinte Bune

„Veșnicia s-a născut la sat”
(Lucian Blaga)

Am locuit în mai multe localități unde s-a născut veșnicia. Așa mi-a fost dat. M-am născut în Cornova Unghenilor, apoi am trecut împreună cu mama și tata în Neculăieuca Orheiului. A urmat Cobâlca Strășenilor, care se va numi mai târziu Codreanca.

Am poposit și în Țigănești, tot ai Strășenilor, unde mi-s îngropați părinții. Un sfert de veac am predat româna copiilor din Cărpinenii Hânceștilor (pe vremuri raionul Kotovsk). M-au purtat drumurile prin vreo cinci sate. Mai mulți ani, peste 30, cu intermitențe, am fost și rămân „capitalist”, adică locuitor al capitalei, Chișinău.

În cele ce urmează voi scrie despre Cobâlca/Codreanca. Deși am mai făcut-o și altă dată. Ce mă face să revin la acest sat? În primul rând, e satul mamei și al tatei, apoi a mai multor rude (mai ales verișori), unele din ele risipite pe alte plaiuri, altele urcate la ceruri. Cobâlca... Satul lui Constantin Bobeică, a cărui acoladă s-a lăsat peste memo-

ria mea, înveșnicindu-mă cu onorificul titlu de „cavaler al Cobâlcii”... S-o luăm pe îndelete.

Cobâlca, spun unii, ar proveni de la *cobâle* – mesele de lucru ale rotarilor. Primii săteni trăiau în păduri și se ocupau cu rotăria. Locuitori ai satului au fost (unii mai sunt) scriitorul Aureliu Busuioc, academicianul Ilie Untilă, botanistul Gheorghe Postolache, matematicianul Alexei Cocieru, filologul Petre Ganea, bibliologul Elena Corotenco, medicul Marica Poclitaru, profesorii Mihai Chiorescu și Constantin Bobeică, compozitorul Igor Gros, poliștistul Veaceslav Untilă, ziaristii Anatolie Fișer și Iuliana Băcos, medicul neurolog Roman Postolache, cântăreața Cornelia Dombrowschi...

De rând cu acești savanți, oameni cu multă carte, mi s-a întipărit în memorie o figură de o rară originalitate. Îl chema moș Toader Cobzac, dar tot satul îi zicea: Cuvinte Bune. Nici până astăzi nu mă pot dumeri: era aceasta o poreclă ori un blazon de noblete?... Acest bătrânel ciudat îi saluta, de regulă, primul pe trecători, chiar și pe puștani: cuvinte bune! Era un fel al lui de-a zice „bună ziua”. Și la despărțire tot această formulă de politețe o folosea. Odată, cineva dintre pedagogi l-a invitat la școală. Să-l folosească drept „mate-

rial ilustrativ” la o oră educativă. Moș Toader ne-a fost prezentat, deși cam toți colegii mei îl cunoșteau. Bătrânul, la rândul său, ne-a privit un timp și a început să ne recunoască. Ne spunea pe nume cu un fel de bucurie respectuoasă, de parcă am fi fost niște împărați sau conducători de oști:

- Acesta-i feciorul lui Iașa Fișer. Bun băiat, cuminte și harnic. L-am văzut odată cum îi ajuta lui taică-su la cosit iarbă în Fundul Cobâlcii. Bravo. Da aista-i băiatul lui Alexandru Stăvilă. Și acesta-i cuminte. Cum mai mătură el prin ogradă cu un hrești...

Noi abia ne-am reținut râsul: Borea lui Stăvilă nici pe departe nu putea fi numit *cuminte*...

- Da iaca aista-i feciorul lui Donoagă. *Maladeț* flăcău. Cuvini-cios, liniștit.

Dacă n-ar fi fost dirigintele în clasă, cu siguranță că am fi izbucnit într-un hohot homeric. Lionea lui Donoagă când urla câteodată pe deal, cu motiv sau ba, își deschidea botul ca la un hipopotam, la o sută optzeci de grade!

- Iaca și nepotul lui Grigore Jianu...

Am încremenit, mi s-a ridicat un nod în gât: vreo două zile în urmă îl șuierasem a zeflema pe moș Toader – trecea aghesmuit pe o hudiță de lângă gospodăria bunelului...

Cuvinte Bune a continuat imperturbabil:

- Bun băiat și nepotul lui Grigore. Chiar mai alaltăieri l-am văzut tăind niște *râpcă* în ogradă.

După ce ne-a trecut în revistă pe toți, băieți și fete, descoperind numai virtuți creștinești în noi, ne-a

zâmbit blajin, și-a pus căciula roasă pe cap și și-a luat rămas bun:

- Cuvinte bune!...

Mă desparte de acel moment al copilăriei mele o viață de om. Și mi-l amintesc pe moș Toader Cobzac aidoma unui „pom sădit lângă un izvor de apă, care își dă rodul la vremea lui și ale cărui frunze nu se veștezez” (*Biblia, Psalmi*). Pentru moș Toader era un agreement să găsească la consătenii săi doar virtuți...

P.S. Pe când era mai tânăr, Toader Cobzac a fost „ridicat”, pentru că ar fi fost culac. Revenit din lagăr și-a păstrat sufletul blând, neîntinat.

Și aceasta a fost (este) Cobâlca mea.

Ion IACHIM

Bucurii care inspiră

Una dintre nevoile fundamentale ale omului este de a se simți parte a comunității, de a fi iubit, văzut și auzit. Aname acesta a fost unul din scopurile pe care și le-au propus organizatorii taberei pentru copii „Bucuria” din satul Teleșeu, Orhei, aflată la a VII-a ediție. Inițiativa a prins aripi în urma unui apel primit de Dumitru Burlacu, preotul bisericii din localitate, de la un fost coleg de seminar, cu propunerea de a organiza o tabără pentru copii, cu participarea unor tineri voluntari de la Iași.

O curte mare și o masă lungă, acoperită, înălțată cândva de enoriașii bisericii, la care se adună oamenii la sărbători mari, hramuri, mese de pomenire, plus dorința de a face ca lucrurile „să se miște”, să evolueze, au fost suficiente pentru început. Cu speranța timidă că se vor aduna o mână de doritori, prima ediție a întrunit peste 70 de copii. De atunci, cu excepția a doi ani când a avut loc reparația generală a bisericii și a acoperișului, tabăra de vară a devenit un eveniment mult așteptat, la care au luat parte sute de copii din localitate, unii veniți din satele vecine, din Chișinău, sau chiar din afara țării.

Programul de activități este divers și variat, de la an la an. Tradițional, o zi de tabără la Teleșeu începe cu rugăciunea de dimineață în biserică, urmează gimnastică distractivă, jocuri, întreceri sportive, tenis, fotbal, volei, șah. Distracțiile alternează cu lucrul manual, sesiuni de discuții tematice, cinematecă cu popcorn, dar și cu studiul limbii engleze – acestea rămân reperele stabile ale tuturor edițiilor. Unele se transformă în cercuri care adună doritori pe parcursul întregului

an. Așa cum a fost în cazul cercului de limbă engleză, organizat în cadrul taberei de vară 2025, transformându-se într-un curs pe termen de un an, iar preotul-profesor Veaceslav Boda-rev, din satul Donici, invitat să predea, le-a oferit copiilor oportunitatea unui studiu gratuit al limbii. Pentru mulți e o șansă deosebită, deoarece în Gimnaziul din localitate se studiază doar limbile rusă și franceză.

Deja al treilea an consecutiv, atelierul de pictură condus de Lucia Bobeică, profesoară la Școala de Arte Plastice „Alexei Țchișev” din Chișinău, adună copii care au îndrăgit atât pedagogul, cât și artele plastice. Inspirați de ea și de orele petrecute împreună pe parcursul taberei de vară, mai mulți copii s-au înscris la Școala de Arte din Orhei, pentru a studia artele frumoase.

Organizatorii taberei încearcă să le altoiască copiilor respectul pentru tradițiile populare și îndeltnicirile meșterilor din localitate. Astfel, al doilea an la rând, Lidia Tulbure și Eugenia Vrabie îi învață pe copii secretele impletitului „țolișoarelor” tradiționale. Mare a fost uimirea că această activitate a trezit interesul și în rândul băieților, care cu răbdare și dibăcie croșeau alături de fete!

O activitate care le-a trezit interesul copiilor, privită inițial cu destul scepticism, a fost impletitul colțunașilor. Invitată să-i învețe pe copii să gătească colțunașii săi renumiți în tot satul, Maria Munteanu s-a mirat că activitatea a decurs ca o adevărată aventură. La început doar câteva fete s-au arătat interesate să vină în ajutor la plămădit și gătit produsele – brânza, ceapa... Dar procesul cu întinsul aluatului, tăiatul, umplutul, lipitul a antrenat fulgerător toate fetele, în final atrăgându-i și pe câțiva băieți, care, sigur, erau tare curioși și nerăb-

dători să vadă ce deliciu îi așteaptă la următoarea masă.

Satisfacția a fost pe măsura așteptărilor și a culminat cu o explozie gastronomică! Rândul la colțunași nu se mai sfârșea! Important că au fost lipiți bine și nu s-au desfacut, proces pe care îl urmărea cu strictețe doamna Maria! Asta a demonstrat că participanții au însușit bine meșteșugul! Copiii au rămas încântați și satisfăcuți de rezultatul muncii lor în comun. Uluirea gospodinei a fost, însă, că foarte mulți copii n-au ajutat vreodată mămicile la bucătărie, iar de colțunași „de casă” nici n-au auzit până atunci!

La încheierea taberei, la tradiționalul rug, cele patru echipe din acest an au prezentat un adevărat spectacol de dans. A fost o petrecere memorabilă la care s-au bucurat, alături de copii, și părinți, și bunei, și săteni. Trei zile de tabără, încărcate cu activități, ateliere și distracții, mâncare gustoasă, înghețată și comunicare, tot prea puțin le-a părut copiilor, mai ales că unele familii aflate peste hotare își programau vacanțele în funcție de perioada în care va fi organizată această activitate, considerată de ei deosebit de utilă pentru copii.

Ținând cont de acest interes, în acest an programul a fost extins cu încă o zi. A fost una specială, care s-a realizat inclusiv datorită părinților unui tânăr, pe nume Benoit, decedat într-un tragic accident rutier, care pe 11 august ar fi împlinit 20 ani. Părinții au dorit să sponsorizeze catering-ul, adică alimentația copiilor din acea zi. După rugăciunea de dimineață, elevii au participat la litiă de comemorare a acestui tânăr, s-au rugat împreună cu părinții acestuia, care pe parcursul zilei și-au alinat un pic durerea și lacrimile cu zâmbetele și bucuriile copiilor.

Dacă în primele ediții erau invitați voluntari experimentați din România și diferite localități din R. Moldova, în ultimii trei ani acest rol și l-au asumat chiar învățăcei din sat și de la instituții din Chișinău. Au răspuns apelului elevi de la Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, Liceul Teoretic „Dante Alighieri” din municipiul Chișinău.

Iată ce relatează Adriana Tiron, eleva anului IV de la CEEA „Șt. Neaga”, voluntară la Tabăra de vară pentru copii de la Teleșeu, pentru care zilele petrecute aici au rămas de neuitat: „Experiență în calitate de voluntară la tabăra „Bucurie în Teleșeu” a fost o plăcere deosebită și o ocazie specială de a mă conecta cu oameni noi,

cu natura și lucrurile frumoase oferite de Dumnezeu, dar și cu o mulțime de copilași minunați! Deși am mai lucrat ca voluntar, am fost pentru prima oară în postura de educator, și pentru prima oară am reușit să cunosc atâția copii în doar trei zile. Fiecare cu o personalitate unică, copilași cu chipuri inocente și energie molipsitoare, și-au făcut loc în sufletul meu și am învățat de la ei cât de frumoasă este viața! Sunt recunoscătoare că am avut ocazia să fiu parte din acest proiect minunat, organizat până în ultimul detaliu de părintele Dumitru Burlacu și preoteasa Elena Panuș. Sper ca această tabără să aibă continuitate și să împartă tot mai multă bucurie în fiecare an!”

Vom menționa în încheiere că în Moldova avem destui oameni cu inima mare, care se implică în proiecte frumoase. Fiecare cu ce poate, cineva prin munca de bucătărie, alții prin susținerea cu alimente ori ajutor la decorare și pregătire, achiziții sau donare de rechizite, prin timpul oferit, măiestrie personală și profesională – toate aceste „bunuri” s-au împletit într-un rezultat frumos: zile de bucurie, care vor rămâne vii în sipețelul amintirilor.

Aliona PANUȘ,
*preoteasă, profesoară
la CEEA „Ștefan Neaga”,
mun. Chișinău*

UNICEF: Donații pentru grădinițe în cadrul Campaniei „O carte de la tine – o lume pentru mine”

Campania „O carte de la tine – o lume pentru mine”, lansată de UNICEF, își propune să completeze și să diversifice colecțiile de carte din circa 1 400 de grădinițe din R. Moldova. Pot să doneze cărți atât persoanele fizice, cât și companiile private și organizațiile obștești. Cărțile colectate vor fi direcționate prioritar către instituții de educație timpurie din mediul rural și comunități în care copiii au acces limitat la materiale educaționale.

Deyana Kostadinova, reprezentanta UNICEF în Republica Moldova, a menționat că „Șansele unui copil nu ar trebui să depindă de numărul de cărți pe care familia sa și le poate permite sau de grădinița pe care o frecventează. Prin această campanie, ne propunem să reducem aceste inegalități. Mobilizând persoane, companii și instituții, putem crea împreună o resursă de care vor beneficia generații întregi de copii, grădiniță cu grădiniță”.

Copiii vor citi în cadrul instituției și familiei

Educatorii vor putea integra volumele donate în activitățile zilnice de lectură interactivă și dezvoltare a limbajului, iar copiii le vor putea împrumuta pentru a citi și în cadrul familiei. O parte dintre cărți va ajunge direct la familiile cu resurse financiare limitate, astfel încât mai mulți copii să se poată bucura de lectură acasă.

Potrivit datelor UNICEF, numai 31,1 la sută dintre părinții și îngrijitorii acelor copii cu vârsta de până la 7 ani le citesc cu regularitate, iar 30% dintre copii au mai puțin de 3 cărți acasă. Accesul la lectură este și mai limitat în familiile cu venituri reduse și în comunitățile rurale.

Până în prezent, 1 200 de grădinițe au beneficiat de volume pentru copii și și-au amenajat colțuri de lectură. De asemenea, 5 mii de cadre didactice din domeniul educației timpurii au fost instruite să integreze lectura interactivă în activitățile zilnice

tării, Asociația OvidiuRo și Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău.

Un nou lot de cărți prin Programul „100 de povești citite”

Noua etapă a Programului Național „100 de povești citite” prevede că 1 300 de grădinițe vor primi câte un set de 21 de titluri pentru copii și un raft-vitrină destinată amenajării spațiilor de lectură. Per total, vor fi distribuite 27 300 de cărți și 1 300 de rafturi-vitrină. Resursele vor contribui la dezvoltarea unor deprinderi ce pregătesc copiii pentru citit și scris, cum ar fi dezvoltarea vocabularului, exprimarea ideilor, înțelegerea poveștilor și familiarizarea cu sunetele și literele.

În plus, printre beneficiari se numără 100 de instituții de educație timpurie cu activități în limbile minorităților naționale. Programul include formarea cadrelor didactice, un prim grup de 250 de educatori și profesori de limba română din Republica Moldova urmând să participe la cea de-a treia ediție a unui seminar organizat la Iași de Asociația OvidiuRO. Astfel, cadrele didactice vor învăța metode noi prin care lectura poate fi transformată într-o activitate interactivă și atractivă pentru copii.

Metodele și experiențele acumulate astfel vor fi ulterior transmise educatorilor din republică. În septembrie și octombrie curent, MEC va organiza un program extins de formare prin metoda „în cascadă”. De remarcat că în cadrul Programul „100 de povești citite”, grădinițele au creat „insule de lectură”, spații prietenoase pentru citit și ascultat povești, atât în interior, cât și în aer liber, contribuind la transformarea lecturii într-o activitate zilnică.

Reporter UPP

cu copiii. Campania „O carte de la tine – o lume pentru mine” continuă eforturile inițiate prin Programul național de lectură interactivă „Citește-mi 100 de povești”, lansat în 2025 de UNICEF, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cerce-

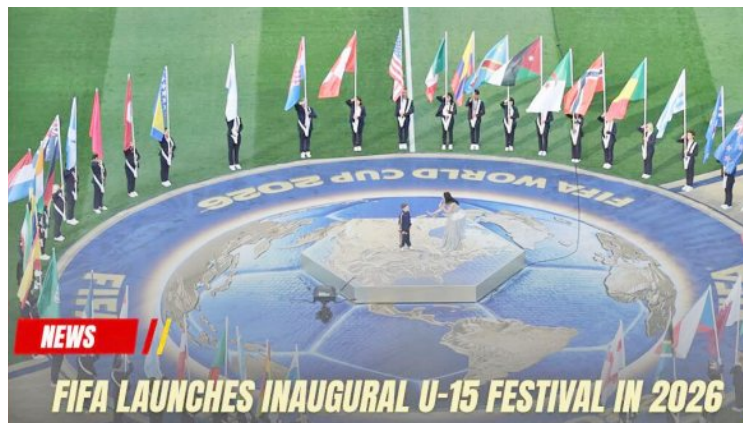

4 mii de copii vor participa la Cupă Mondială de fotbal

FIFA (Federation Internationale de Football Association) va organiza în această toamnă prima Cupă Mondială rezervată jucătorilor sub 15 ani. Va fi o competiție de proporții, inedită în fotbalul juvenil. Toate cele 211 federații membre ale FIFA sunt invitate să participe, numărul estimativ de copii urmând să atingă cota de 4 mii. Prima ediție a FIFA U-15 World Cup & Festival urmează să se desfășoare în Azerbaidjan, în perioada 22-31 octombrie.

Competiția din acest an, numită și „festival al tineretului”, a fost programată încă în luna decembrie 2025. Noul Mondial nu va imita întocmai formatul întrecerilor de seniori, partidele fiind mai scurte. Acestea din urmă se vor disputa pe terenuri de dimensiuni reduse, iar echipele vor avea între 7 și 9 jucători pe teren.

Turneul urmează să devină un proiect tradițional, permanent, iar după ediția masculină din acest an, va avea loc în 2027 prima competiție Under-15 destinată fetelor. Se planifică ca din 2028 toate federațiile membre să fie invitate anual atât cu echipe masculine, cât și feminine, în două turnee distincte. În ceea ce privește Campionatele Mondiale U-17 masculin și feminin, acestea au devenit deja concursuri anuale.

Versuri de Ștefan Sofronovici

La Ștefan cel Mare s-adună poporul

*La Ștefan cel Mare s-adună poporul
Mai des, tot mai des în dramatică vreme,
De parcă din morți a-nviat domnitorul
Și iarăși pornește oștenii să-și cheme.*

*La toți să ne spună că viața-i o luptă
Pe glia străbună unită cu cerul,
Căci viața-i o luptă, dar, neîntreruptă
Când cauți Dreptatea, când vrei Adevărul.*

*Trec ani de rușine, trec anii robiei
Revarsă lumini anul optzeci și nouă.
Noi vrem să ieșim din strânsoarea Rusiei,
Noi vrem să începem o epocă nouă.*

*Și strigă mulțimea: - „Noi vrem Libertate”!!!
Și sună-răsună întreg Chișinăul.
E vremea, măi frate, e vremea, măi frate
Să scoatem din casă minciuna și răul.*

*E vremea, e vremea să trecem la faptă,
Haideți, dar, creștini, să luptăm cu minciuna.
Ni-i cauza sfântă, ni-i cauza dreaptă,
Și Țara ni-i una, și Țara-i doar una.*

*Puterea mulțimii tot crește și crește,
Cuprinde-n sfârșit Adunarea cea Mare,
Dar vârful conducerii iarăși lipsește,
În taină, se vede, urzește-o trădare.*

*La umbra lui Ștefan se-adună poporul
Să-și spună cuvântul, să-și spună durerea
Și cine-ar putea, dacă nu-i Domnitorul,
Din nou să mai vadă oștirii puterea?*

Chișinău, 1989,
Monumentul lui Ștefan cel Mare

Univers Pedagogic *pro*

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 3398.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ȘEF ► Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ► Iulian Bogatu
REPORTER ► Silvia Țurcan
CORECTOR ► Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ► Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>